

HORIZONTAL FACILITY ЗА ЗАПАДНИ БАЛКАН И ТУРСКУ

ЗА ВАША ПРАВА
У СКЛАДУ СА
ЕВРОПСКИМ
СТАНДАРДИМА

Оснаживање правде

Сузбијање корупције, привредног криминала и прања новца

Борба против дискриминације и заштита
права осетљивих група

Промовисање и заштита слободе
изражавања и слободе медија

Механизам за координацију експертиза

Суфинансира
Европска унија

ЕВРОПСКА УНИЈА

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Суфинансира и спроводи
Савет Европе

Програм „*Horizontal Facility* за Западни Балкан и Турску“ (у даљем тексту: *Horizontal Facility*) је заједничка иницијатива Европске уније и Савета Европе. Овај програм подржава институције у усклађивању њихових реформских агенди са релевантним препорукама тела Савета Европе надлежних за мониторинг и саветодавну активност у областима људских права, владавине права и демократије, што је приоритет и у процесу проширења Европске уније.

■ Заснован је на резултатима и напретку који су остварени у оквиру програма од 2016. године, а који обухватају:

- ▶ спровођење реформи у правосуђу, укључујући и у затворима и полицији;
- ▶ усклађивање законодавства и судске праксе са Европском конвенцијом о људским правима;

На пример, кроз даље усклађивање секторских политика, рада институција и судске праксе са судском праксом Европског суда за људска права (ECtHR), препорукама Европског комитета за спречавање мучења и нечовечног или понижавајућег поступања или кажњавања (CPT) и са мишљењима Венецијанске комисије и стандардима Европске комисије за ефикасност правосуђа (CEPEJ).

- ▶ ојачане политике борбе против корупције, прања новца и финансирања тероризма;

На пример, кроз предузимање мера за сузбијање недостатака идентификованих у извештајима о евалуацији Комитета експерата за евалуацију мера против прања новца и финансирања тероризма (MONEYVAL) и Групе држава против корупције (GRECO).

- ▶ бољи законодавни оквир и политике и ојачани капацитети за инклузивно образовање, културу академског интегритета, борбу против дискриминације, заштиту мањина, приступ правди за жене и борбу против трговине људима;

На пример, кроз спровођење препорука Европске комисије против расизма и нетолеранције (ECRI), Групе експерата за сузбијање трговине људима (GRETA), Групе експерата за борбу против насиља над женама и насиље у породици (GREVIO) и Комесара за људска права, као и препорука проистеклих из мониторинга спроведеног по основу Оквирне конвенције за заштиту националних мањина (FCNM) и Европске повеље о регионалним или мањинским језицима (ECRML).

- ▶ побољшани услови и окружење за остваривање слободе изражавања и слободе медија;

На пример, кроз даље усаглашавање стандарда у области слободе изражавања и слободе медија са чланом 10 Европске конвенције о људским правима.

- ▶ корисницима су дате смернице у погледу израде закона и секторских политика кроз Механизам за координацију експертиза. Тако је, на пример, пружена експертска помоћ у следећим случајевима: Закон о окончању процеса прелазног власништва (Албанија); *Amicus curiae* поднесак о питању жалбене ревизије у Суду Босне и Херцеговине; Закон о Тужилачком савету Косова; Закон о животном партнерству лица истог пола (Црна Гора); Закон о ванредном стању (Северна Македонија) и Закон о родној равноправности (Србија).

HORIZONTAL FACILITY UKRATKO

Програм обухвата пројекте на Западном Балкану и у Турској, а има и регионалну димензију.

Теме које покрива *Horizontal Facility* су:

- ▶ оснаживање правде
- ▶ сузбијање корупције, привредног криминала и прања новца
- ▶ борба против дискриминације и заштита права осетљивих група (укључујући ЛГБТИ особе, мањине и Роме) и
- ▶ промовисање и заштита слободе изражавања и слободе медија.

Укупан буџет овог програма је 41 милион евра (85% финансира Европска унија, 15% Савет Европе).

Структура програма *Horizontal Facility* се састоји од две компоненте:

- ▶ Техничка сарадња, у виду подршке изградњи капацитета, саветовања и других облика техничке подршке прилагођене потребама сваке кориснице програма ради унапређења усклађености са европским стандардима;
- ▶ Механизам за координацију експертиза, флексибилни инструмент помоћу кога Савет Европе пружа *ad hoc* законодавну експертизу и савете у погледу креирања секторских политика, одговарајући тако на захтеве које поднесу корисници. Ти захтеви се могу односити на једну од четири тематске области програма, али такође могу потпадати под друге области које спадају у надлежност Венецијанске комисије.

КОЈИ СУ ЦИЉЕВИ ПРОГРАМА?

Програм подржава кориснике у испуњавању њихових реформских агенди и усклађивању са европским стандардима, чиме доприноси приоритетима процеса проширења ЕУ. Прилагођена подршка којом се излази у сусрет захтевима корисника пружа се ради унапређења њихових законских оквира и оквира секторских политика и да би се даље градили њихови институционални капацитети, чиме се појачава рад институција.

Да би се то остварило, спроводе се активности развоја капацитета, пружања техничке подршке и експертизе и подизања свести у све четири тематске области.

Трећа фаза програма настоји да ојача остварене резултате, пружајући подршку институцијама у преузимању пуне одговорности за њихову одрживост.

О достигнућима програма се комуницира са циљем да се обезбеди боље укључивање свих релевантних заинтересованих страна и крајњих корисника, уз повећање њиховог учешћа и њихово оснаживање.

Програм доноси суштинска побољшања у свакодневном животу људи.

Јединствен приступ

- ▶ **Пројекти** су прилагођени конкретним потребама сваког корисника, на темељу консултација са надлежним органима.
- ▶ **Флексибилност** програма *Horizontal Facility* омогућује прилагођавање програма променљивим околностима и домаћим приоритетима. Истовремено, корисници преузимају одговорност и власништво над постигнутим резултатима. Током спровођења програма, средства могу да буду прерасподељена како би нове потребе корисника биле задовољене, у складу са општим циљевима програма.
- ▶ **Регионална димензија** омогућава размену информација и најбољих пракси између колега са Западног Балкана о решавању заједничких изазова, као и успостављање платформи и мрежа са циљем боље размене.
- ▶ **Мултидисциплинарна питања** су интегрисана у пројекте. Све активности имају приступ утемељен на људским правима, уз укључивање принципа недискриминације, равноправности и инклузивног учешћа, али и заштите осетљивих група и мањина. Посебан фокус је на принципу родне равноправности – у складу са [Стратегијом за родну равноправност Савета Европе за период 2018 – 2023](#) и на основу [Алата за интегрисање родних питања у пројекте сарадње](#). На овај начин се доприноси спровођењу Акционог плана Европске уније о родној равноправности и оснаживању жена у спољним активностима 2021 – 2025 (GAP III).

- ▶ Сарадња са организацијама цивилног друштва је осигурана у складу са Смерницама за учешће организација цивилног друштва у активностима сарадње Савета Европе и са Практичним водичем за цивилно друштво Савета Европе, те у складу са Смерницама Европске уније за подршку цивилном друштву у региону проширења.
- ▶ **Јединствени метод рада, кроз стратешки троугао Савета Европе**

Програми техничке подршке Савета Европе представљају интегрални део јединственог стратешког троугла за утврђивање стандарда, мониторинг и сарадњу: развој правно обавезујућих стандарда повезан је са мониторингом који спроводе независни механизми и допуњен је техничком сарадњом, како би се олакшала примена тих стандарда.

ДОПРИНОС ЦИЉЕВИМА ОДРЖИВОГ РАЗВОЈА (SDGs)

Кроз спровођење програма *Horizontal Facility* и његових пројеката, Савет Европе доприноси [Агенди УН 2030 за одрживи развој](#) подржавајући циљеве одрживог развоја Уједињених нација (SDG), посебно SDG 3 (циљ 8), SDG 4 (циљеви 1, 5, 7 и 10), SDG 5 (циљеви 1, 2 с), SDG 8 (циљ 7), SDG 10 (циљеви 2, 3 и 7), SDG 13 (циљ 2), SDG 15 (циљ 7) и SDG 16 (циљеви 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 10, а и б).

ВИШЕ ИНФОРМАЦИЈА

Координациони тим програма *Horizontal Facility*
Директорат за координацију програма
Савет Европе
Avenue de l'Europe F-67075 Стразбур Cedex, Француска
Tel. +33 (0)3 88 41 20 00
Мејл: Horizontal.Facility@coe.int

Заједнички програм Европске уније и Савета Европе „*Horizontal Facility* за Западни Балкан и Турску“ (*Horizontal Facility III*) је иницијатива за сарадњу, која траје од 2023. до 2026. године. У оквиру програма активности се спроводе у Албанији, Босни и Херцеговини, на Косову*, у Црној Гори, Северној Македонији, Србији и Турској. Под окриљем програма се пружа подршка корисницима у испуњавању реформских агенди у областима људских права, владавине права и демократије и усклађивању са европским стандардима, што је приоритет у процесу проширења ЕУ.

* Овај назив је без прејудуцирања статуса и у складу је са Резолуцијом Савета безбедности Уједињених нација 1244 и мишљењем Међународног суда правде о Декларацији о независности Косова.

Земље чланице Европске уније су одлучиле да удруже своја знања, ресурсе и судбине. Заједно су изградиле стабилно окружење, демократију и одрживи развој задржавајући културну разноликост, толеранцију и индивидуалне слободе. Европска унија је посвећена дељењу својих достигнућа и вредности са земљама и народима ван својих граница.

www.europa.eu

Савет Европе је водећа организација за људска права на континенту. Обухвата 46 држава чланица, укључујући све чланице Европске уније. Све државе чланице Савета Европе потписале су Европску конвенцију о људским правима, споразум чији је циљ заштита људских права, демократије и владавине права. Европски суд за људска права надгледа примену Конвенције у државама чланицама.

www.coe.int

Суфинансира
Европска унија

ЕВРОПСКА УНИЈА

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Суфинансира и спроводи
Савет Европе